

ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคม ในช่วงปี พ.ศ.2550 – 2555

Relationships between The Success of Sub-district Administrative Organization development Plan with People's Participation in process of Civil Society, during 2007-2012.

ชนะ จินารักษ์¹, สักarin แซ่บ²
Chana Jinarag¹, Sakkarin Sapu²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในประชาคม ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคม เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ F-test การใช้สถิติได-สแควร์ และการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของเพียร์สัน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมในทิศทางเดียวกันในระดับสูง

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ ความสำเร็จของแผน การมีส่วนร่วม กระบวนการประชาคม

Abstract

The purpose of this research were to study the problems and obstacles of participatory village meetings, main factors affecting participation in civil society, and the relationship between the success of sub-district administrative organization development plan and people's participation in process of civil society. Structural interview questionnaire was used as

¹ นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและน้ำมิตร ศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, (081) 8726815, Email : chana_msu@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและน้ำมิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์.

¹ Graduate student in Sustainable Urban and Environmental Development, Faculty of Architecture, Urban Design and Creative Arts, Mahasarakham University.

² Assst. Prof. Dr., Faculty of Architecture Urban Design and Creative Arts, Mahasarakham University, Advisor.

well. The statistics measures including F-test, chi-square and correlation of Pearson were employed to analyze the data obtained before it was presented as description. The result showed that the success of sub-district administrative organization development plan has relation with to the people's participation in process of civil society that gets along in the same direction was at high level.

Keywords: Relationships , Success of Plan , Participation , Process of Civil Society

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (ราชกิจจานุเบกษา 2550) ได้บัญญัติไว้ในส่วนที่ 10 แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตรา 87(1) ว่า “ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจร และในปัจจุบันวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพุทธศักราช 2541 (กรรมการปกครอง 2550) มีข้อกำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทำแผนเกือบทุกขั้นตอนรวมทั้งให้ประชาชนได้ทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานประชาชนและกลุ่มองค์กรต่างในเขตพื้นที่ยึดหลักในการบริหารราชการแผ่นดินยึดหลักการกระจายอำนาจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ปัญหาในรูปแบบประชาคมเพื่อชุมชนจะได้พัฒนาแบบมีส่วนร่วมและยั่งยืนตลอดไป เพื่อให้การพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่จากบันทึกการประชุมประชาคมหมู่บ้าน (องค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ 2555) กลับพบว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ.

2550 – 2555 มีจำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมมีน้อยมาก จากจำนวนประชากรในตำบลทั้งสิ้น 4,144 คน มีผู้เข้าร่วมประชาคมทั้งตำบลเพียง 434 คน

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานองค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ให้มีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในประชาคมและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคม เพื่อให้องค์กรชาวบ้านประชาชนทั่วไปเกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและสื่อที่ตนจะได้รับจากการให้ความร่วมมือกับองค์กรบริหารส่วนตำบลในการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาตำบล ตลอดจนการนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล ยางใหญ่ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจและการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาแผนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป อันจะส่งผลให้ประชาชนตระหนักรู้ สิทธิและหน้าที่ตลอดจนประโยชน์ของหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและอุปสรรคการเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้าน ในช่วงแผนปี พ.ศ. 2550 – 2555

2. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประชาคม

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคม

4. เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการจัดทำแผนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์กรชาวบ้านในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนที่ได้เข้าร่วมการประชาคมหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 10 หมู่บ้าน จำนวน 434 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามอย่างมีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามทั้งฉบับผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปรับปรุงมีค่า IOC ดังต่อไปนี้
เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่าง นอกเขตพื้นที่ตามสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษาจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบดูความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์ cronbach ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91

แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วยคำถานทั้งหมด 77 ข้อ เพื่อรวมรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาไว้ทั้งหมด แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมหมู่บ้าน

ส่วนที่ 4 มาตรการสร้างแรงจูงใจ

ส่วนที่ 5 การเบริ่งเทียบค่าหน้างานระหว่างมาตรฐานเป็นคู่ๆ ของความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2555 พื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ ตำบลยางใหญ่ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการแยกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 385 ชุด และเก็บได้ครบ 385 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้วได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ จำนวนนำเข้าข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไค-สแควร์ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ นำมาตรวจสอบความน่าเชื่อถือ โดยการใช้คำถานเดียวกันหลายๆ คน และตรวจสอบว่าตรงกันหรือไม่ ในกรณีที่ขัดแย้งกัน ใช้วิธีการตรวจสอบเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารอื่นๆ และใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่าข้อมูลของคร้มความน่าเชื่อถือกว่ากัน และจึงทำการวิเคราะห์สรุปอีกครั้ง โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความ (Interpretation) เพื่อนำเสนอในลักษณะบรรยายเชิงพรรณนา เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการศึกษา

ผลจากการศึกษา พบร่วมกับความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งห้าด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาคม ด้านการได้รับการยอมรับด้านลักษณะของแผน ด้านความคาดหวังของความสำเร็จของแผน และด้านระยะเวลา/

งบประมาณในช่วงปี 2550-2555 ระดับความสำเร็จ ด้านลักษณะของแผน โดยรวมอยู่ระดับมาก ความสอดคล้องของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วน คำบรรยายแผนการพัฒนาหมู่บ้านเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ความแน่นอนของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการตามหัวระยะเวลาปีความมีการประเมินถึงความเป็นไปได้รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับ และความชัดเจนของแผนและมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินการพัฒนาตามที่ได้เป็นสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประسانแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 และกรมการพัฒนาชุมชน (2540) ที่ได้ระบุลักษณะของแผนพัฒนาที่ดีนั้นจะต้องสามารถปฏิบัติและวัดผลได้เหมาะสมกับเงินและเวลาที่มีอยู่อย่างพอเพียง ไม่เกินงบประมาณที่ได้รับ แผนพัฒนาฯ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาที่ขึ้นจากทิศทางการพัฒนาของตำบลตามแนวทางการแก้ปัญหาของตำบล ทำให้ตำบลมีทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจนและแน่นอน รวมทั้งสามารถตรวจสอบติดตามและควบคุมการดำเนินโครงการพัฒนาต่างๆ ตลอดจนควบคุมให้ซ้ำๆ จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ ระดับความสำเร็จ ด้านระยะเวลา/งบประมาณในช่วงปี 2550-2555 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พนบว่า การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและงบประมาณของงานหรือโครงการ และประกาศให้ประชาชนทราบ (ไม่ใช่แผนจัดทำพัสดุ) การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดเก็บรายได้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามข้อบัญญัติสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประسانแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 และกรมการพัฒนาชุมชน (2540) ที่ได้ระบุลักษณะสำคัญของแผนพัฒนาสามปี ว่าจะต้องเป็นแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และวัตถุประสงค์

ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินการเป็นแผนพัฒนาที่แสดงโครงการ/กิจกรรม การพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นหัวระยะเวลาสามปีที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ระดับความสำเร็จ ด้านการได้รับการยอมรับโดยรวมอยู่ระดับมาก พนบว่า การได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถ การได้รับการยอมรับในอำนาจหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับภารกิจ รักบรา (2551) ได้ศึกษากระบวนการประชาคมขององค์กรบริหารส่วนตำบลลง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาขั้นตอนกระบวนการประชาคมขององค์กรบริหารส่วนตำบล และทราบความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการของประชาชนในกระบวนการประชาคมขององค์กรบริหารส่วนตำบล พนบว่าปัญหาและอุปสรรค ในการประชาคมของประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลลงนั้น เกิดจากการไม่ยอมรับในการแก้ปัญหาที่บรรจุลงในแผนพัฒนา ซึ่งในการแก้ไขปัญหาคราวที่二ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อให้เกิดการยอมรับในสิ่งที่ประชาชนได้นำเสนอปัญหาต่อการประชาคม และไม่ยึดติดกับกลุ่มผลประโยชน์ ระดับความสำเร็จ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาคม มีโดยรวมอยู่ระดับมาก คือ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประชาคมเริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหา การกำหนดการเลือกการประเมินทางเลือกการบริหารจัดการร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประชาคม จัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล และความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล แตกต่างกับภารกิจ รักบรา (2551) พนบว่าปัญหาและอุปสรรค ในการประชาคมของประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลลงนั้น ส่วนแรกจะเป็นปัญหาทางด้านการจัดการของประชาคมในหมู่บ้าน

เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการของหมู่บ้านว่า ตั้งขึ้นเพื่ออะไร มีวัตถุประสงค์ และมีประโยชน์กับชาวบ้านอย่างไร บ้าง ชุมชนให้ความสำคัญของประชุมคนห้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และไม่มีความสนใจเรื่องของการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในเรื่องของกระบวนการประชาคม ระดับความสำเร็จด้านความคาดหวังของความสำเร็จของแผน มีโดยรวมอยู่ระดับมาก ทุกข้อ โดยเฉพาะหัวข้อสามารถแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพชีวิต เช่น การป้องกันยาเสพติด การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เป็นต้น เป็นหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งตรงข้ามกับอรัญญา อนุกูล (2552) ได้ศึกษากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและพัฒนาสามปีขององค์กรบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่าปัญหาหนึ่งสินะและปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่เลื่อมโกร猛ลงส่งผลต่อการดำเนินวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน ท้องถิ่นที่เริ่มแยกกันอยู่และขาดการเอาใจใส่ ดูแลซึ่งกันและกัน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในประเทศที่เปลี่ยนแปลงจนส่งผลกระทบต่อระดับภาคครัวเรือน ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเริ่มไม่เห็นความสำคัญต่อการประชาคมที่จะนำเสนอปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นลงบรรจุในแผนพัฒนาฯ รวมทั้งความไม่เข้าใจในระบบการบริหารงานของท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมฯ ด้านการวางแผนและตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกตัวแทนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล การตัดสินใจกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล และการตัดสินใจดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลแผน

พัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล ระดับการมีส่วนร่วมฯ ด้านการดำเนินกิจกรรม โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมคัดเลือก แต่ตั้งตัวแทนชุมชน กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มอื่นๆ เข้าร่วมเป็นกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นกับองค์กรบริหารส่วนตำบล และมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในฐานะตัวแทนชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนประชาคมเข้าเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล เช่น กรรมการตรวจสอบ กรรมการต่างๆ ตามแผนพัฒนาฯ ที่ได้อันุมัติดำเนินการในหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามแบบแปลนการก่อสร้าง และมีส่วนร่วมกำหนดแนวทาง วิธีการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล ด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ หรือคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการประชุมกับคณะกรรมการติดตามและประเมินผลและเสนอแนวทาง วิธีการในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการออกแบบตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นในฐานะเป็นกรรมการ หรือได้รับการเข้าร่วมประชุมกับกรรมการประเมินผลแผนฯ ซึ่งการมีส่วนร่วมทั้งสี่ด้านนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดของโโคเอนและอฟซอฟ (1877) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ เป็นการเริ่มต้นทำความต้องการจากคนในท้องถิ่นและวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการ จะต้องค้นหาความต้องการของบุคคลที่เข้ามา มีส่วนร่วมในภายหลังนี้และจัดลำดับความสำคัญของโครงการและวิธีการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้ามา มีส่วนร่วม มีการเชื่อมโยงโครงการเข้ามาสู่คนในท้องถิ่น มีการรวมขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดภารกิจ สำหรับปฏิบัติกรรมใน

โครงการ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในชุมชนเริ่มตระหนักรู้ถึงปัญหาและเข้าใจสถานการณ์ เกิดจิตสำนึกร่วมความเป็นเจ้าของร่วมกันของคนในชุมชน ท้องถิ่น เกิดความผูกพัน มีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา ดังแต่ในระดับแผนพัฒนาชุมชนจนไปถึงแผนพัฒนาสามปีขององค์กรบริหารส่วนตำบล

มาตรการการสร้างแรงจูงใจและความน่าเบื่อหน่ายขององค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มาตรการสร้างแรงจูงใจในการให้บทบาทประชาชน ด้วยการให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ จัดให้มีการแบ่งผลประโยชน์ตามขอบเขตชุมชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการ มีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นหัวข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยมาตรการสร้างแรงจูงใจสูงสุด ในขณะที่ความน่าเบื่อหน่ายของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่มีระดับความน่าเบื่อหน่ายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะหัวข้อองค์กรบริหารส่วนตำบลมีการแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษา และวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้มีคุณภาพดีขึ้น การบริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลมีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยระดับความน่าเบื่อหน่ายสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของโคเอนและอัฟฟอร์ (1981) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในแต่ละด้านนั้นเป็นเรื่องของประชาชนในชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไรการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้ง

ลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการโดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค เนื่องจากการที่ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมนั้น ควรเข้ามาด้วยความสมัครใจในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมต่างๆ เพื่อตัวประชาชนเองโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเองและมีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในกิจกรรมที่ปรากฏนา เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตรากฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ กับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมขององค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ กับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมขององค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีค่า Sig. (2-Tailed) เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ซึ่งแสดงว่า เมื่อความสำเร็จของแผนพัฒนาทั้งห้าด้านมีระดับความคิดเห็นที่สูงขึ้น การมีส่วนร่วมในการประชาคมหมู่บ้านก็จะสูงขึ้นด้วย ยกตัวอย่างเช่น ความสามารถแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพชีวิต เช่น การป้องกันยาเสพติด การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นสูงสุดเป็นอันดับ 1 และการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมหมู่บ้านในการตัดสินใจจัดเลือกตัวแทนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นสูงสุดเป็นอันดับ 1 หมาย

ถึง หากในกระบวนการประชาคมหมู่บ้าน ประชาชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกตัวแทนเข้าร่วม เป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา เข้าร่วม จะ ส่งผลต่อความคิดเห็นของคนในชุมชนว่าความ สำเร็จของแผนพัฒนาฯ นั้นจะสามารถแก้ไขปัญหา ด้านคุณภาพชีวิตได้อย่างมากเข่นกันสอดคล้องกับ แนวคิดของโโคเอนและอฟฟอร์ (1981) ที่มองว่าการ มีส่วนร่วมในแต่ละด้านนั้นเป็นเรื่องของประชาชน ในชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกัน โดยสร้าง โอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วน ร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการ ดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผล ประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค เนื่องจากการที่ประชาชนจะเข้ามายึดบทบาทในการ มีส่วนร่วมนั้น ควรเข้ามาด้วยความสมัครใจในการ กำหนดการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมต่างๆ เพื่อตัว ประชาชนเองโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจเพื่อตนเองและมีการดำเนินการเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ในกิจกรรมที่ประธานาฯ เพื่อให้ บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถี ชีวิตริทางสังคม

การวิเคราะห์เบรียบเทียบค่าน้ำหนักระหว่าง มาตรฐานเป็นคู่ๆ ของความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ ประชาคม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2555 พื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ ตำบลยาง ใหญ่ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พ布ฯ ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสำเร็จ ของแผนพัฒนาฯ ด้านลักษณะของแผนกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาคมที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.37 รองลงมา คือ ด้านระยะเวลา/งบประมาณกับ การได้รับการยอมรับที่ 4.05 ด้านลักษณะของแผน กับการได้รับการยอมรับที่ 4.02 และด้านระยะเวลา/งบประมาณกับความคาดหวังความสำเร็จของ แผน ที่ 4.01 จากการเบรียบเทียบความสำคัญ ระหว่างมาตรฐานเป็นคู่ๆ ได้ชี้ให้เห็นว่า การเบรียบ เทียบค่าน้ำหนักระหว่างมาตรฐานของความสำเร็จ

ของแผนพัฒนาฯ มีค่าเฉลี่ยของการเบรียบเทียบอยู่ ที่ 4.37, 4.05, 4.02 และ 4.01 ตามลำดับ ซึ่ง หมายความว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญ ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ กับการมีส่วน ร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคมเท่ากัน

ส่วนการเบรียบเทียบค่าน้ำหนักระหว่าง มาตรฐานของความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ ที่มีค่า เฉลี่ยของการเบรียบเทียบรองลงมาโดยเรียงลำดับ จากระดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านระยะเวลา/งบประมาณกับด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การประชาคม ด้านการได้รับการยอมรับกับด้าน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาคม ด้าน ลักษณะของแผนกับด้านระยะเวลา/งบประมาณ ด้านการได้รับการยอมรับกับด้านความคาดหวัง ความสำเร็จของแผน ด้านลักษณะของแผนกับด้าน ความคาดหวังความสำเร็จ ซึ่งสรุปได้ว่า ประชาชน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับด้าน ลักษณะของแผนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญความสอดคล้อง ของแผนพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบลกับ แผนการพัฒนามาก่อนเป็นไปตามความต้องการ ของชุมชน รวมถึงความแนนอนของโครงการ/ กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการตามหัวระยะเวลา สามปี ที่ความมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับ และความ ชัดเจนของแผนเมื่อลักษณะเฉพาะเจาะจงที่จะดำเนิน การพัฒนาตามที่ได้นั้นเอง

การเบรียบเทียบค่าน้ำหนักระหว่าง มาตรฐานเป็นคู่ๆ ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการประชาคม พ布ฯ ประชาชนส่วน ใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมใน กระบวนการประชาคม ด้านการวางแผนและตัดสินใจ กับด้านการได้รับผลประโยชน์ ($= 4.15$) สูงสุด เพียงข้อเดียวที่มีค่าน้ำหนักระหว่างมาตรฐานของ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ ประชาคมที่ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.15 ซึ่งหมายถึง ประชาชนให้ความสำคัญกับเรื่องของการมีส่วนร่วม

ของประชาชนในกระบวนการประชาคมด้านการวางแผนและตัดสินใจกับด้านการได้รับผลประโยชน์เท่าๆ กัน ในขณะที่ ด้านการวางแผนและตัดสินใจกับด้านการดำเนินกิจกรรม ($= 3.47$) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยการเปรียบเทียบนำหน้าระหว่างมาตรฐานน้อยที่สุด ซึ่งหมายถึง ประชาชนได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนและตัดสินใจมากกว่าการดำเนินกิจกรรมระดับมากที่สุด ซึ่งสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับการวางแผนและตัดสินใจกับด้านการได้รับผลประโยชน์มากกว่า ด้านการวางแผนและตัดสินใจกับด้านการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชาชนเริ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกตัวแทนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการตัดสินใจดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ได้อนุมัติดำเนินการในหมู่บ้านของท่าน ให้เป็นไปตามแบบแปลน การก่อสร้าง ด้วยนั้นเอง

การเปรียบเทียบค่านำหน้าระหว่างมาตรฐานเป็นคู่ๆ ของมาตรการสร้างแรงจูงใจและความน่าเบื่อหน่ายมีค่าเฉลี่ยนำหน้ามาตรฐานอยู่ที่ 3.62 สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับมาตรการสร้างแรงจูงใจมากกว่าความน่าเบื่อหน่ายมากที่สุด อาจเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องที่เริ่มมีการให้บทบาทประชาชน ด้วยการให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณูปโภคต่างๆ มีการแบ่งผลประโยชน์ตามขอบเขตชุมชนจัดให้มีการแบ่งผลประโยชน์ตามขอบเขตชุมชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการ และมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ นั่นเอง

แนวทางความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคมกรรณศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ อำเภอจàngหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ลักษณะของแผน ควรมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาหมู่บ้านระยะเวลา/งบประมาณในปีนั้นๆ ผู้นำของชุมชนมีความคิดเห็นและแนวทางที่สอดคล้องกันในด้านลักษณะของแผนพัฒนาฯ ระยะเวลา/งบประมาณในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนพัฒนาฯ ควรเน้นในเรื่องการนำเสนอแผนพัฒนาฯ ที่ควรให้ประชาชนเป็นผู้นำเสนอแผนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของชุมชน และควรให้มีตัวแทนของหมู่บ้านเข้าร่วมในการทำแผนพัฒนา และการจัดทำที่ประชาคม เพื่อให้รับรู้ถึงทุกขั้นตอนของการประชาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณที่ได้จัดสรรในแต่ละโครงการว่า เหมาะสม รวมทั้งควรนำเสนอที่ประชาคมได้เสนอหนึ่งนำไปบรรจุลงแผนพัฒนาของท้องถิ่น และควรนำไปปฏิบัติจริง โดยไม่ถูกก่อตอกอนของการยกขึ้นมาใหม่ หรือเปลี่ยนแผนพัฒนาที่ประชาคมได้นำเสนอไว้ ซึ่งจะต้องมีการนำไปปฏิบัติจริงตามที่ได้นำบรรจุลงแผนพัฒนา เพื่อประชาชนจะได้รับผลประโยชน์ และแก้ไขปัญหาได้ถูกจุดที่ประชาคมต้องการถึงจะได้การยอมรับจากชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาคมของประชาชน พบว่า 在การสร้างความรู้ความเข้าใจ และความคาดหวังของความสำเร็จของแผนในประเด็นของการรับฟังข้อเสนอของชาวบ้านในชุมชนด้วยการจัดระดับความสำคัญของปัญหาต่างๆ และในแต่ละครั้งจะต้องให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการประชาคมทุกครั้ง และยอมรับฟังข้อเสนอต่างๆ เนื่องจากปัญหาของการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ รวมทั้งแนวทางในการดำเนินงานนั้นควรจะมีการจัดประชุมชี้แจงอย่างน้อย 2 ครั้งขึ้นไป สำหรับแผนพัฒนาฯ ควรจัดทำเป็นรูปเป็นเล่มและ

มอบให้ชุมชน เพื่อได้รับทราบว่าแผนที่ชุมชนได้นำเสนอไปนั้นได้รับบรรจุเข้าเป็นแผนขององค์กรบริหารส่วนตำบลแล้ว และควรเน้นในการประชาสัมพันธ์ซึ่งในเรื่องงบประมาณที่เพียงพอและสอดคล้องกับแต่ละโครงการ และประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณที่ได้จัดสรุปลงในแต่ละโครงการ เพื่อความโปร่งใส และยุติธรรม ประชาชนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบูรณาการประชุมคณะกรรมการในด้านใดบ้าง เพราะอะไร และแนวทางในการดำเนินการควรทำอย่างไร พบว่า ผู้นำชุมชนมีแนวทางในการเน้นเรื่องของการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดโดยเฉพาะการเสนอและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพราะประชาชนในชุมชนเป็นผู้ประสบภัยทางเศรษฐกิจและรับภัยทางเศรษฐกิจ จึงจะสอดคล้องกับความต้องการในการแก้ปัญหาของชุมชน เพราะจะทำให้แผนที่จัดทำขึ้นประสบผลสำเร็จ และเกิดจากความต้องการของประชาชนจริงๆ องค์กรบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการประชาคมให้เหมาะสมกับปัญหาในชุมชนนั้นๆ และต้องเป็นไปตามกรอบของงบประมาณ และระยะเวลาในการจัดประชาคม เพราะในการจัดแต่ละครั้งทางองค์กรบริหารส่วนตำบลมักจัดในเวลากลางคืนเป็นการไม่เหมาะสม อย่างไรเปลี่ยนเป็นเวลากลางวัน รวมทั้งในการเสนอความคิดเห็นแต่ละครั้งควรเตรียมอุปกรณ์ เช่น กระดาษ ดินสอ ปากกา ไว้ด้วย เนื่องจากเมืองชุมชนอาจไม่กล้าแสดงความคิดเห็นด้วยการเขียนได้ มาตรการสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคม พบว่า ผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในลักษณะเดียวกัน คือ มาตรการสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคมควรเน้นที่การประชาสัมพันธ์ การอภิปราย สร้างความเข้าใจกับชุมชนด้วยการอธิบายถึงเป้าหมายของแผนพัฒนาต่างๆ ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น การ

ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย การสร้างความเข้าใจด้วยการจัดกิจกรรม เพื่อถึงดูดความสนใจของชาวบ้านในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เพื่อประชาสัมพันธ์ถึงโครงการที่กำลังจะเข้าสู่กระบวนการดำเนินการ ดำเนินการแล้ว และผลของการดำเนินการว่าเป็นเช่นไรบ้าง เพื่อเป็นการแจ้งข่าวสารและความคืบหน้าในการบริหารจัดการงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือเป็นการแสดงความจริงใจต่อชุมชน ว่ามีการทำงานโปร่งใสอย่างแท้จริง ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชุมชนในกระบวนการประชาคมควรมีลักษณะเช่นใด เพราะอะไร พบว่า ผู้นำชุมชนทั้งสิบชุมชนมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ชุมชนและองค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีความร่วมมือในการพัฒนาแผนต่างๆ เริ่มตั้งแต่ประชาสัมพันธ์ การนัดหมายเวลา การสร้างความเข้าใจในเรื่องของการบูรณาการประชุมและแผนพัฒนาด้านต่างๆ ว่าประชาชนในชุมชนมีสิทธิในเรื่องของการมีส่วนร่วมอย่างไร และควรเปิดโอกาสในการรับฟังความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะขั้นตอนต่างๆ จากชุมชน จากบุคคลหลักหลายอาชีพ เพื่อจะทำให้เข้าถึงการแก้ไขปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริงของชุมชน แนวทางการปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอน คือ ควรส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากกว่าเดิม ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้นโดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลและต้องพยายามนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้เพื่อให้ประชาชนออกมาระดมประชุมประชาคมให้มากยิ่งขึ้น และควรให้การส่งเสริมการจัดกิจกรรมของประชาคมหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องเพื่อแสวงหาความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลและหมู่บ้านนอกจากนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับแผนพัฒนา

ห้องถินในฐานะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาห้องถิน และการบริหารงานครรส่งเสริมการพัฒนาในด้าน อื่นๆ บ้าง เช่น ด้านคุณภาพชีวิตมากกว่าด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุ สมาน อาแซ (2553) ได้ศึกษากระบวนการและขั้น ตอนการจัดทำประชาคมขององค์กรบริหารส่วน ตำบลปูโยะอำเภอสู่ทางโภ-ลกจังหวัดราษฎร์ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการและขั้นตอน การจัดทำประชาคมขององค์กรบริหารส่วนตำบล ปูโยะอำเภอสู่ทางโภ-ลกจังหวัดราษฎร์ และเพื่อ ปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการจัดทำ ประชาคมขององค์กรบริหารส่วนตำบลปูโยะ อำเภอสู่ทางโภ-ลกจังหวัดราษฎร์ ซึ่งพบว่า ขั้น ตอนกระบวนการประชาคมขององค์กรบริหารส่วน ตำบลปูโยะพบปัญหาคือประชาชนขาดความรู้ความ เข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาห้องถินไม่กล้าแสดง ความคิดเห็นในการเสนอโครงการเพื่อบรรจุในแผน พัฒนาห้องถินขาดความร่วมมือในการเข้าร่วม ประชาคมประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร การประชาสัมพันธ์ยังน้อยไม่ทั่วถึงแนวทางการ ปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนคือการส่งเสริมให้ ความรู้และพัฒนาศักยภาพของประชาคมหมู่บ้าน ในการจัดทำแผนพัฒนาห้องถินให้มากกว่าเดิมควร ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ถึงความ สำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล และ ควรให้การส่งเสริมการจัดกิจกรรมของประชาคม หมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสวงหาความร่วมมือ หรือการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างองค์กร บริหารส่วนตำบลและหมู่บ้าน

ความสำเร็จของแผนพัฒนาองค์กรบริหาร ส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในกระบวนการประชาคมด้านการตัดสิน ใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการได้รับผล ประโยชน์ และด้านการประเมินผล หรือไม่ พบว่า ความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมในทิศทาง

เดียวกันในระดับสูง แสดงว่า เมื่อความสำเร็จของ แผนพัฒนาทั้งห้าด้านมีระดับความคิดเห็นที่สูงขึ้น การมีส่วนร่วมในการประชาคมหมู่บ้านก็จะสูงขึ้นด้วย

สรุป

ความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ มีความ สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคม ขององค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ผู้จัดยังมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาพื้นที่เพิ่มเติมดังนี้

1) ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ องค์กร บริหารส่วนตำบลยางใหญ่ ควรมุ่งเน้นให้มีการ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการ มีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคม ตลอดจนมีการ สื่อสารสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนให้กับประชาชน อย่างต่อเนื่อง

2) องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรการ แผนพัฒนาฯ ที่ควรให้ประชาชนเป็นผู้นำเสนอแผน พัฒนาหมู่บ้านที่มีความจำเป็นต่อส่วนร่วมมากที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของ ชุมชน และหากไม่ได้รับการบรรจุ ควรมีชี้แจงสร้าง ความเข้าใจกับประชาชน

3) องค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ ควร เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เรียนรู้และรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามและร่วม รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

4) องค์กรบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ ควร ใช้กิจกรรมจัดทำแผนพัฒนาฯ แบบมีส่วนร่วมของ ประชาชนเป็นช่องทางขยายฐานการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการราชการแบบมีส่วนร่วม สำหรับข้าราชการ และประชาชนในพื้นที่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา
และความช่วยเหลือจากผศ.ดร.สักกิณฑ์ แซ่บ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบ

วิทยานินพนธ์ทุกท่าน และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้
คำชี้แนะและสนับสนุนให้กำลังใจ ทำให้วิทยานินพนธ์
ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้ร่วมข้อสอบประคุณ
เป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กรรมการปักครอง กระทรวงมหาดไทย. (2540). การจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

กรมพัฒนาชุมชน. (2540). แนวทางพัฒนาคุณภาพแผนพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ.

กังหันร้า รักบำรุง. (2551). ศึกษากระบวนการประชาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลลอง อำเภอสีชล
จังหวัดนครศรีธรรมราช. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาตรีประสบศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัย
การปักครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ราชกิจจานุเบกษา. (2551). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : การ
ปักครองส่วนท้องถิ่น.

อรัญ อันฤกุล. (2552). กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบางสะแกฯ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต,
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง. (2555). แผนพัฒนาสามปี ประจำปี พ.ศ. 2555 – 2557. องค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านยาง : ร้อยเอ็ด.

อุสมาน อาแซ. (2553). กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำประชาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลไป
อีก步 สำหรับโภค-ลักษณ์ จังหวัดราชบุรี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาตรีประสบศาสตร มหา
บัณฑิตสาขาวิชาการปักครองท้องถิ่นวิทยาลัยการปักครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. (1977). *Rural Development Participation*. Ithaca : Cornell University.